

Onderwerp Preadvies initiatiefvoorstel D66 over Omgekeerde
Right to Challenge

Steller F.M. Stol

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 65 47 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 12-02-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 14 november jl. ontvingen we een initiatiefvoorstel van D66. In dit initiatiefvoorstel - 'Omgekeerde Right to Challenge' - wordt opgeroepen om een 2 jaar durende pilot mogelijk te maken in 1 of 2 wijken. Met dit preadvies geeft het college een reactie op het initiatiefvoorstel.

Initiatiefvoorstel

Het Right to Challenge (RtC) staat voor 'het Recht om Uit te dagen'. De kern van de aanpak is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten kunnen overnemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Bij een omgekeerde RtC daagt de gemeente bewoners uit om taken van de gemeente over te nemen. Voor dit initiatiefvoorstel is inzicht nodig in welke zaken de gemeente wil én kan overdragen. Om te bezien of dit haalbaar is zal de gemeente eerst een begroting op wijkniveau moeten maken met relevante producten en diensten die zij hier leveren. Dit vraagt een transparante wijkbegroting waarin iedereen zicht heeft wat de gemeente doet, wat dit kost en wat dit moet opleveren. Pas dan kan de gemeente bewoners uitnodigen om taken van de gemeente over te nemen.

Context

In reactie op dit initiatiefvoorstel hebben we gekeken naar de samenhang met andere projecten of ontwikkelingen binnen de gemeente. Op 13 november jl. hebben wij de raad een brief gezonden met als onderwerp: 'Evaluatie en doorontwikkeling experimenten Democratische Vernieuwing'. In deze brief staat dat we in deze collegeperiode willen toewerken naar een 'open begroting', waarin de gebiedsgerichte inzet inzichtelijk is op wijk- en dorpsniveau. Dat vergemakkelijkt het gesprek tussen bewoners onderling én met de gemeente over keuzes per gebied.

Het initiatiefvoorstel heeft een vergelijkbare strekking. Nadere uitwerking hiervan draagt bij aan de gewenste beweging in de richting van een meer transparante begroting.

Dit initiatiefvoorstel past in het gemeentelijk beleid waar wordt ingezet op nabijheid, vertrouwen en betrokkenheid voor een goed samenspel tussen inwoners en gemeente.

Het voorliggend initiatiefvoorstel is voor gemeenten nieuw en raakt de bedrijfsvoering, de begrotingssystematiek en uitvoeringsprogramma's van de gemeente Groningen. Enerzijds is dit een complex vraagstuk omdat het de breedte van de gemeentelijke organisatie én de relatie met de bewoners raakt. Anderzijds is het goed om meer inzicht te krijgen in wat een product of dienst kost en welk maatschappelijk effect wordt beoogd. Dit alles met het doel om te komen tot een transparantere begroting waarbij het voor iedereen (in- en extern) inzichtelijk is waar het gemeenschapsgeld aan wordt uitgegeven en wat daarvan het maatschappelijk effect is. Dit kan dienen als basis om bewoners uit te nodigen om taken van de gemeente over te nemen omdat zij het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kunnen doen. Ook voor de interne organisatie is dit inzicht leerzaam. Zo lijkt bijvoorbeeld een andere manier van administreren eenvoudig maar het is ingewikkeld om dit in bestaande systemen en processen aan te passen. Het college is van mening dat een pilot zoals wordt voorgesteld kan bijdragen aan meer inzicht als basis voor een verder gesprek met uw raad rondom een omgekeerde RtC.

Concluderend, we vinden het zinvol om een pilot te doen. Maar het voorliggend initiatiefvoorstel gaat uit van meerdere wijken en het transparant maken van de totale wijkbegroting. Dit vinden we voorsnóg te omvangrijk en complex van aard. Om een pilot haalbaar te maken stellen we voor om het eenvoudig en overzichtelijk te houden.

Procesvoorstel en vervolg

We stellen voor om het initiatiefvoorstel op de volgende punten aan te scherpen:

1. **Kies enkele thema's.** Geef het college het mandaat om twee á drie thema's uit de begroting te kiezen waarmee wordt geoefend. Deze thema's worden ambtelijk voorbereid op basis van ervaring en inzicht over wat eenvoudig in kaart te brengen is. We denken hier bijvoorbeeld aan thema's zoals stadsbeheer en onderdelen van de sociale basis. Het is leerzaam om thema's te kiezen waarbij meerdere wethouders en organisatieonderdelen betrokken zijn. Deze thema's worden gekozen in overleg met de betrokken wethouders.
2. **Kies één wijk.** Geef het college het mandaat om één wijk te kiezen waar de pilot het beste plaats kan vinden. Dit wordt ambtelijk

voorbereid in afstemming met de wijkbewoners, de betrokken vak wethouders en de wijkwethouder.

3. **Verlenging pilot periode.** Uitgaande van een pilot van 2 jaar zal de evaluatie plaatsvinden in het voorjaar van 2022 in plaats van het voorgestelde jaar 2021.

Wij adviseren positief over het initiatiefvoorstel 'Omgekeerde Right to Challenge' en stellen aan u voor onze aanscherping hierin mee te nemen.

Uw college is bereid om rond de zomer van 2020 uitvoering te geven aan een pilot binnen één wijk op enkele thema's. Bij de pilot is externe financiële deskundigheid nodig. Enerzijds om de huidige financiële afdelingen te ontlasten en anderzijds om 'een frisse blik' binnen te halen. Deze inhuur kan worden gedekt uit het budget voor democratische vernieuwing / gebiedsgericht werken. De pilot evalueren we na twee jaar. Bij de evaluatie van de pilot worden de wijkbewoners betrokken. De uitkomsten van de evaluatie bespreken we daarna graag met uw raad.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.